

1281

1. Beh. af Lovf. om Ministrenes Ansvarlighed. 1282

hedsfuldt som muligt og gjøre Lovarbejderne færdige, saaledes, at Befolkningen kan se, hvad man vil, og hvad der kunde sættes igjennem, dersom vi ikke mødte Hindring fra Ministeriets og andre Modstanderes Side. Da føler jeg mig overbevist om, at Tiden med Fremskridtet i sit Følge vil være en mægtig Forbundsstøtte for Reformen og Fremskridt med Hensyn til Friheden.

Minestad: Den ærede Forslagsstiller fremhævede, saavel ved Indbringelsen denne Gang som forrige Gang, som den væsentligste Anbefaling for det Lovforslag, han fremkom med, at det var en Udførelse af et tydeligt og klart Bud i Grundloven, af en bestemt Fordring i Grundloven om, at en saadan Lov skulde udkomme. Det er jo fuldkommen vist og ubestrideligt, at Grundloven indeholder den Bestemmelse, at Ministeransvarligheden nærmere ordnes ved Lov, og om man end ganske vist her i Thinget ikke altid og paa alle Omraader har været tilbøjelig til at forstaa Ord som disse og lignende paa den Maade, som den ærede Forslagsstiller forstaa dem, nemlig at der skal komme en Lov om dette Forhold, at dette Forhold skal ordnes ved Lov, saa tror jeg dog ogsaa, at han har fuldstændig Ret i, at det maa forstaaes saaledes. Man har ganske vist paa andre Omraader set andre Fortolkninger gjorte gjældende. Vi kende jo Alle sammen saa godt de mangfoldige Udtalelser med Hensyn til den lignende Bestemmelse i Grundlovens § 75 om, at Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov. Disse Ord skulde man ogsaa synes maatte nærmest forstaaes paa den Maade eller ene kunde forstaaes paa den Maade, at Folketirkens Forsatning skal ordnes ved Lov; men der har fra en vis Side bestandig været gjort gjældende, at den er saaledes at forstaa, at, for saa vidt Folketirkens Forsatning skal ordnes, kan det kun ske ved Lov, men at det ikke er nødvendigt, at den overhovedet skal ordnes ved en Lov. Smidlerid, ligesom paa hint Omraade saaledes ogsaa paa dette, mener jeg, at en saadan Fortolkning er aldeles urigtig, og at Grundlovens Mening med de paagjældende Ord er, at der skal udkomme en saadan Lov. Men, som vi Alle vide, gjælder i en meget fortrinlig Grad med Hensyn til de Paragrafer i Grundloven, som fastsætte, at Noget skal ordnes ved Lov, det gamle Ord: „Loven er ærlig, men Gulden beværlig“. Det er jo ikke alene paa dette Omraade, at man hidtil har set Grundlovens Bud om Emanation eller Udførelse af en Lov ikke er opfyldt. Vi

have set det paa adskillige andre Omraader i G. saaledes som ogsaa berørt, med Hensyn til Folketirkens Forsatning, og det er i Sandhed — det maa jeg tilføje — dette Thing, hvorfra Hindringerne for dette Grundlovsbuds Opfyldelse ere komne. Det er ligeledes med Hensyn til en af Bestemmelserne i Grundloven om, hvad der nærmere skal ordnes ved Lov, nemlig § 93, om de nu bestaaende Lehn-, Stambules og Jordeiendoms-godsets Overgang til fri Eiendom. Ogsaa i den Henseende have vi maattet vente paa den paagjældende Lov, uagtet der har været gjort Anstrengelser for at faae den frem, baade ved et privat Initiativ og gjentagne Gange ved Forslag fra Regeringens Side. Disse Forsøg ere fransede paa, at man, navnlig her i Thinget, har ment at burde benytte denne Lov til at udføre Bestemmelser til Fordel for vedkommende Godsets Bønder, som viste sig at være uigjennemførlige. Derfor er det ikke at undres paa, at det er gaaet lige saadan med det, her ligger for Ministeransvarligheden. Det er tværtimod overmaade naturligt, at man i de 30 Aar, der ere hengaaede efter Grundlovens Givelse, ikke har set noget Forsøg fra nogen som helst Regering, paa at faae en saadan Lov frem, og at der heller ikke kan siges at være fremkommet noget Forsøg ad privat Veie paa at faae en Ministeransvarlighedslov frem; thi jeg regner ikke dertil det Forsøg, som blev gjort i 1855, idet det jo ingenlunde var en egentlig Ministeransvarlighedslov, men kun angik et enkelt Punkt, og selv med Hensyn til dette meget mere var et Stykke Grundlovsfortolkning end en Ministeransvarlighedslov. Det er saa naturligt, at det er saaledes, idet det jo baade kan siges, at der ikke er nogen paavisselig stærk Trang til en Ministeransvarlighedslov, og det tillige altid vil vise sig, naar man kommer nærmere ind paa Forholdet, at dets Ordning er forbunden med overordentlig særlige Vanskeligheder. Jeg siger, at der ikke hos os er nogen særdeles praktisk Trang til at faae en Ministeransvarlighedslov frem. Naar jeg siger dette, sigter jeg ikke dermed til, at Ministeranklager jo forholdsvis ere noget meget Sjældent — thi jeg erkjender fuldkommen, at saadanne Love skulle virke ikke alene ved den Anvendelse, de faae i det enkelte Tilfælde, men ogsaa derved, at de overhovedet ere til og afholde fra det, de forbyde —, men jeg sigter til, at vi ere stillede saaledes, at man over for Raadsmødet af Ministrenes Forhold i det Hele i vor Lovgivning har baade de fornødne Bestemmelser angaaende de Veie, ad hvilke de skulle drages til Ansvar, og